

Zwols zonnepark onder hoogspanning

Het voormalige WEZO-terrein in Zwolle (voorheen een boomkwekerij) werd in 2016 gekocht door twee sociale ondernemers, Jeroen Heethaar en Ad Verbaas. Inmiddels zijn op 'Buitengoed Herfte' verschillende bedrijven gevestigd waar mensen werken die niet mee kunnen op de reguliere arbeidsmarkt. Onder meer in de kwekerij en het restaurant van de 'Kas van Kaat'.

Op de locatie bleef nog een stuk grond van 7 hectare over, waarop afgelopen jaar een zonnepark werd gerealiseerd. Het zonnepark bestaat uit zo'n 15.000 zonnepanelen, met een totaal vermogen van 5,2 MWp. Het initiatief 'Energiepark Zwolle', liggend onder de hoogspanningsmasten en aan het spoor bleek een ideale duurzame invulling. Er is veel aandacht geschonken aan de ligging en landschappelijke inpassing van het energiepark door het aanbrengen van verhogingen in het maaiveld en de aanplant van nieuwe bomen en heesters.

De agrarische bestemming bleef bestaan, doordat gemiddeld genomen zo'n 50 schapen lopen te grazen. Speciaal voor de schapen is een Schaapskooi gebouwd en deze wordt vanaf 2020 voor het publiek opengesteld. De sociale bedrijvigheid op het terrein wordt ook voorzien van stroom, waardoor het (meer dan) energieneutraal wordt.

Nieuwe zonneparken staan momenteel op verschillende plekken onder druk omdat het energienet te weinig capaciteit heeft om de terug geleverde stroom af te nemen. Dat speelt bij dit park niet, zegt Heethaar. „We zijn tweeënhalf jaar geleden al uitgebreid in gesprek gegaan met Enexis en zij hebben er gelukkig rekening mee gehouden door tijdig de benodigde schakelstations ingeregeld, dus in principe is het net helemaal geschikt gemaakt voor dit zonnepark.”

Zonnepark en lokale energievoorziening door burgerinitiatief

Eigenlijk is Endona een gewoon bedrijf in Salland dat duurzame energie produceert en verkoopt. Voor de productie heeft het 7752 zonnepanelen op 3,5 hectare land aangelegd tussen de sportvelden en de rondweg van Heeten. Iedereen kan de daar opgewekte stroom kopen. Het bijzondere is, dat dit Sallandse lokale energiebedrijf voor honderd procent in burgerhanden is.

“Endona is lokaal en kleinschalig en heeft daarom ruimte voor idealen,” leggen Edward Weening en Loeck Tomassen van het bestuur uit. “Sallanders de kans geven in eigen groene stroom te voorzien. Endona is niet uit op winst, zodat het een zeer concurrerende leverancier is. Alle omzet blijft in de regio. En misschien nog wel het belangrijkste: Endona geeft een enorme boost aan de duurzame gedachten van de inwoners van Heeten.”

Het energiebedrijf Endona is als visionaire gedachte begonnen bij Heetenaren Dominique Doedens en Frank Middelkoop. “Wet- en regelgeving en wij moesten nog wel wat aan elkaar wennen. Maar we zijn samen met bijvoorbeeld de gemeente Raalte, de provincie Overijssel, en partijen als de Autoriteit Consument en Markt, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en Energiefonds Overijssel op een constructieve manier de weg ingeslagen van ‘hoe gaan we dit mogelijk maken’. Dat heeft vijf jaar overleg en stapels papierwerk veroorzaakt, maar het is gelukt.

Ook de locatie had in het begin nog wel wat voeten in aarde. “Je gebruikt immers wel 3,5 hectare grond voor panelen. Wat vinden we daar als samenleving van... Maar ook dat is allemaal goed verlopen. Onze locatie langs de rondweg van Heeten zit niemand in de weg. De panelen springen niet in het oog. En we hebben ze verdiept aangelegd om uit het zichtveld te blijven waarbij er ook nog schapen onder en tussen kunnen lopen.”

De realisatie van het zonnepark is voor Endona niet bepaald het eindpunt dat het bestuur voor ogen heeft. “Eerder een begin”. Onlangs is Gridflex Heeten geïnitieerd door Endona.

Gridflex Heeten is een samenwerkingsverband tussen Endona, Enexis netbeheer, de Universiteit van Twente, Enpuls, Dr Ten (producent van zeezoutbatterijen), ICT Automatisering en Escozon. De coöperatie heeft zich ingeschreven voor de ‘Regeling Experimenten Energiewet’ en deze is door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (ROV) toegekend. Met deze toekenning heeft Gridflex een ontheffing van de energiewet, wat inhoudt dat zij zelf onder voorwaarden energieleverancier kan zijn. Dus zelf energie opwekken, distribueren, opslaan en verhandelen in een afgebakend gebied. Met zeggenschap en volledige regie. Op beperkte schaal uiteraard, en voor een periode van 10 jaar.

Met Gridflex Heeten willen de consortiumpartners een inventieve businesscase ontwikkelen voor de lokale energiemarkt. Door te zoeken naar, en te experimenteren met prijsmechanismen, incentives en flexibiliteit, zal er een reproduceerbaar marktmodel ontstaan met belangrijke voordelen voor maatschappij en milieu.